

Najvyšší súd
Slovenskej republiky

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemkovej PhD. a sudcov JUDr. Gabriely Gerdovej a JUDr. Ivana Rumanu v právnej veci žalobcov: **1. Ing. B. T.**, bytom K., B., **2. Ing. Z. T. Ď., rod. H.**, bytom K., B., obaja právne zastúpení advokátom: *JUDr. V. G., M., B.*, proti žalovanému: **Krajský stavebný úrad Trnava**, Kollárova 8, Trnava, za účasti : **Ing. Z. B., Š., L.**, právne zastúpená *Advokátskou kanceláriou R. L. s.r.o., advokátom JUDr. Ing. R. K., so sídlom H., B.*, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného č. KSÚ-OSP-00143/09/Ve zo dňa 19. januára 2009, konajúc o odvolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 14 S/64/2009-59 zo dňa 17. júna 2010, jednomyseľne

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 14 S/64/2009-59 zo dňa 17. júna 2010 **m e n í t a k**, že rozhodnutie žalovaného č. KSÚ-OSP-00143/09/Ve zo dňa 19. januára 2009 a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu č.j. S-337/2008-Dc zo dňa 25.09.2008 **z r u š u j e** podľa § 250j ods. 2 písm. e/ O.s.p. **a v e c v r a c i a** žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný je povinný nahradiť žalobcom 1 a 2 trovy konania v sume 132 € do 30 dní od právoplatnosti rozsudku na účet právneho zástupcu žalobcov JUDr. V. G. advokáta, v B.

Učastníčke konania Ing. Z. B. náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Trnave zamietol žalobu žalobcov 1 a 2, ktorou sa domáhali preskúmania zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného č. KSÚ-OSP-

00143/09/Ve zo dňa 19.01.2009, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu Ing. B. T. a rozhodnutie stavebného úradu Obec B. M. č. j. S-337/2008-Dc zo dňa 25.09.2008 potvrdil.

Rozsudok odôvodnil tým, že predmetom súdneho preskúmania bolo rozhodnutie žalovaného v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu vydané v intenciách § 88 ods. 1 písm. b/ zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“) o odstránení žumpy, ktorá bola postavená žalobcami na cudzom (obecnom) pozemku bez ohlásenia, teda v rozpore so stavebným zákonom. Za neopodstatnené považoval námietky žalobcov o údajnom predbežnom, či ústnom súhlase s výstavbou žumpy a tiež, že žiadali o odkúpenie parcely, ktorej žiadosti nebolo vyhovené. Pokiaľ ide o dodatočnú legalizáciu stavby, táto je len fakultatívna a stavebný úrad ju nemá povinnosť povoliť. Aj keď oznámenie o odstránení stavby bolo doručené len žalobcovi v 1. rade, súd mal za to, že táto skutočnosť nemá vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia a čo sa týka námietky zaujatosti zamestnanca obecného úradu, starosta na ňu odpovedal listom zo dňa 18.09.2008, čo je v súlade s § 12 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

Výrok o náhrade trov konania odôvodnil ustanovením § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) a Ing. Z. B. zastúpenej advokátom, priznal náhradu vo výške 303,31 €.

Proti rozsudku krajského súdu podali odvolanie žalobcovia 1 a 2 a navrhli rozsudok Krajského súdu v Trnave zrušiť. V dôvodoch odvolania v podstate zopakovali, že postavili žumpu bez stavebného povolenia aj to, že mali snahu o zámenu pozemkov patriacich do ich bezpodielového spoluvlastníctva s pozemkami vo vlastníctve obce, pretože až dodatočne zistili, že rodinný dom je sčasti postavený aj na pozemku obce. Išlo o vzájomne výhodnú zámenu, ktorá sa aj v roku 2010 zrealizovala. Ďalej namietali pochybenie Obecného úradu B. M. pri doručovaní prvostupňového rozhodnutia a celý postup starostu a úradníkov považujú za postup v rozpore s prvkami demokratického riadenia samosprávy, vyznačujúci sa prvkami klientelizmu, pretože všetky kroky sú v záujme majiteľa susedného pozemku. Poukázali na to, že žumpu postavili v dobrej viere s tým, že sa jedná o ich pozemok a po zistení, že je obecný požiadali o jeho odkúpenie, čo však obecné zastupiteľstvo neschválilo. Žumpu potrebujú, ústny príslub o dodatočnej legalizácii nebol splnený a do stavby žumpy bez právnej legitimity sa dostali bez vlastného zavinenia, o čom vedel starosta obce.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcov nevyjadril.

Účastníčka konania Ing. Z. B. v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť a priznať náhradu trov konania. Poukázala na svoje podrobné vyjadrenie k žalobe, na ktorom zotrvala a zdôraznila, že žalobcovia nehovoria pravdu a nikdy sa nemohli domnievať, že pozemok, na ktorom protiprávne postavili žumpu im patrí. Žalobcovia nemali žiaden právny a ani iný nárok zriadiť stavbu žumpy na časti parcely, ktorá má byť prevedená do jej vlastníctva, ani na jej odkúpenie resp. vysporiadanie. Obec postupovala v súlade so zákonom, ak nariadila odstránenie tejto stavby postavenej bez akéhokoľvek povolenia a písomného oznámenia stavebnému úradu a je namieste položiť si otázku, prečo žalobcovia nepostavili žumpu pred svojou parcelou č. X (išlo by síce o stavbu

na cudzom pozemku, ale nepoškodili by jej záujmy) s ohľadom na zamýšľané usporiadanie pozemku do budúcnosti. Záverom poukázala na to, že žalobcovia neuvádzajú žiadne konkrétne skutočnosti vo vzťahu k preskúvanému rozhodnutiu, ani konkrétny rozpor napadnutého rozhodnutia s ustanoveniami hmotného, resp. procesného práva, teda v čom je rozpor so zákonom, a preto ani prvostupňový súd nemohol prihliadať na ich subjektívne a ničím nepodložené konštatovania tvrdeného skutkového stavu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p. v spojení s § 214 ods. 2 O.s.p. a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) a po tom, čo bolo oznámenie o vyhlásení rozhodnutia zverejnené najmenej päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke najvyššieho súdu [www. supcourt.sk](http://www.supcourt.sk), www.nsud.sk, rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.) pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Konanie v správnom súdnictve je ovládané dispozičnou zásadou, ktorá znamená, že súd preskúmajúc napadnuté rozhodnutie len v medziach a v rozsahu určenom žalobcom. *Základným predpokladom konania je tvrdenie žalobcu, že napadnutým rozhodnutím bol ukrátený na svojich právach a musí poukázať na konkrétne skutočnosti, z ktorých vyvodzuje tvrdenie o porušení zákona, ktorý však musí konkretizovať, t.j., že správny orgán vydaním rozhodnutia porušil konkrétny zákon alebo iný právny predpis* (súd vzhľadom na svoju procesnú pozíciu nad stranami tieto skutočnosti za žalobcu nevyhľadáva, keďže práve oni podľa § 249 ods. 2 O.s.p. majú tvoriť obsah žaloby a určovať rozsah preskúmania zákonnosti rozhodnutia súdom). Súd teda nemôže z vlastnej iniciatívy nahradiť prejav žalobcu a sám vyhľadávať možné právne vady napadnutého rozhodnutia. Napokon v správnom súdnictve striktnie platí koncentračná zásada, čo znamená, že dôvody žaloby je možné rozširovať len do konca lehoty na podanie žaloby (§ 250h ods. 1 O.s.p., t.j. 2 mesiace) bez možnosti požadovať odpustenie zmeškania tejto lehoty.

Z obsahu súdneho a administratívneho spisu najvyšší súd zistil, že listom zo dňa 04. júna 2008 (Obecnému úradu B. M. doručený dňa 05.06.2008) označeným ako Vec: „Žiadosť o odkúpenie časti pozemku obce“, požiadal žalobca Obecné zastupiteľstvo v B. M. o odkúpenie časti obecného pozemku v okolí nehnuteľnosti, ktorú vlastní s manželkou Z.. Žiadosť odôvodnil tým, že pri upresňovaní hraníc zistili, že časť domu postaveného v roku 1929, ale aj záhradka pred domom, predné oplotenie, ale i pás pôdy s bočným oplotením od ulice, je na obecnej pôde číslo parcely X. Pri plote a blízko cesty vybudoval novú žumpu, ktorá stojí na obecnej pôde. Ďalším listom z toho istého dňa označeným Vec: „Oznámenie“ oznámil výstavbu žumpy pri rodinnom dome na adrese: P. S., B. M., kat. úz. B. P., parc. č. X na LV č. X. Zo stanoviska obce zo dňa 24.07.2008 vyplýva, že aj keď mal žalobca informáciu o tom, že jeho žiadosť môže byť najskôr posudzovaná dňa 04.07.2008 komisiou výstavby a územného plánovania (zasadnutie komisie sa konalo v deň podania jeho žiadosti), napriek

tomu žumpu postavil bez ohlásenia, ale aj vyjadrenia k odpredaju, čím sa dopustil priestupku, ktorý s ním bude riešený pri dodatočnej legalizácii žumpy, po majetkoprávnom vyporiadaní časti obecného pozemku, na ktorom bude žumpa situovaná. Na stanovisko reagoval žalobca listom (sťažnosťou) tak, že žumpa ako stavba bola zlegalizovaná konkludentným súhlasom obce a nesúhlasil s postupom obce v tom, že zaslala list žalobcu (z 24.07.2008) na vedomie Ing. Z. B.. Zároveň vyjadril pochybnosť o nezaujatosti zamestnanca p. D., pri riešení jeho záležitosti. Ďalšími písomnými podaniami zo dňa 17.09.2008 vzniesol jednak námietku predpojatosti k osobe p. D., o vylúčenie ktorého požiadal pre majetkový záujem vo veci. K začatiu konania o odstránení stavby vyjadril nesúhlas, požiadal o jej dodatočnú legalizáciu a navrhol konanie zastaviť. Námietku zaujatosti a návrh žalobcu na zastavenie konania považoval starosta obce za nedôvodnú, pretože procesný postup pracovníka stavebného úradu bol v súlade s uznesením Obecného zastupiteľstva č. 41/2008 písm. C, schváleného na jeho zasadnutí, ktoré sa konalo dňa 04. júla 2008.

Rozhodnutím Obce B. M. č. j. S-337/2008-Dc zo dňa 25.09.2008 obec, ako príslušný stavebný úrad, nariadila žalobcom odstránenie stavby žumpy z obecného pozemku parc. č. X v kat. úz. B. P. za podmienok uvedených vo výroku rozhodnutia pod bodom 1/ až 5/. Na základe podaného odvolania žalovaný napadnutým rozhodnutím odvolanie zamietol a rozhodnutie stavebného úradu potvrdil.

Predmetom súdneho preskúmania je rozhodnutie správneho orgánu, ktorým Obec B. M. rozhodla o nariadení na odstránenie stavby žumpy z obecného pozemku parc. č. X v kat. území B. P.

Podľa § 57 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon), **stavebník je povinný uskutočnenie stavieb, stavebných úprav a udržiavacích prác uvedených v § 55 ods. 2 vopred písomne ohlásiť stavebnému úradu.** K ohláseniu drobnej stavby pripojí jednoduchý situačný výkres (veta druhá po bodkočiarku).

Podľa odseku 2 veta prvá citovaného zákonného ustanovenia, **stavebník môže uskutočniť stavby,** stavebné úpravy a udržiavacie práce ohlásené podľa odseku 1 *len na základe písomného oznámenia stavebného úradu, že proti ich uskutočneniu nemá námietky.*

Podľa § 55 ods. 2 písm. b/ veta po bodkočiarku zákona č. 50/1976 Zb., *ohlásenie stavebnému úradu postačí*

b/ pri drobných stavbách, ktoré plnia doplnkovú funkciu k hlavnej stavbe, a ktoré nemôžu podstatne ovplyvniť životné prostredie;

Podľa § 139b ods. 6 písm. b/ stavebného zákona, *drobné stavby sú stavby, ktoré majú doplnkovú funkciu pre hlavnú stavbu* (napr. pre stavbu na bývanie, pre stavbu občianskeho vybavenia, pre stavbu na výrobu a skladovanie, pre stavbu na individuálnu rekreáciu), a ktoré nemôžu podstatne ovplyvniť životné prostredie, *a to*

b/ podzemné stavby, ak ich zastavaná plocha nepresahuje 25 m² hĺbka 3 m, napríklad pivnice, žumpy.

Stavebník musí preukázať, že je vlastníkom pozemku alebo, že má k pozemku iné právo podľa § 139 ods. 1 tohto zákona, ktoré ho oprávňuje zriadiť na ňom požadovanú stavbu (§58 ods. 2 veta prvá stavebného zákona).

Stavebný úrad nariadi vlastníkovi stavby odstránenie

- ***stavby postavenej bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním alebo bez písomného oznámenia stavebného úradu podľa § 57 ods. 2 pri stavbách, ktoré treba ohlásiť***; odstránenie stavby sa nenariadi iba v prípadoch, keď dodatočné povolenie stavby nie je v rozpore s verejným záujmom (§ 88 ods. 1 písm. b/ stavebného zákona).

V danom prípade je nesporné, že žumpa bola postavená žalobcami bez ohlásenia stavebnému úradu (pozri list žalobcu zo dňa 04. júna 2008) a na pozemku, ktorý je vlastníctvom obce.

Súd z obsahu spisového materiálu mal ďalej za preukázané, že stavba žumpy bola nielenže postavená bez ohlásenia stavebnému úradu a na pozemku obce, ale dokonca bola umiestnená na pozemku, ku ktorému stavebník nemal ani iné právo a to na ploche (ktorá je stavebnou rezervou pod rodinný dom), k odkúpeniu ktorej dala na svojom zasadnutí dňa 05.06.2008 súhlas komisia pre územné plánovanie a výstavbu. Uvedená plocha inklinuje k pozemku č. X vo vlastníctve Ing. Z. B. a spolu s pozemkom parc. č. X je využívaná ako jeden celok .

Stavebným úradom je obec. Pôsobnosť stavebného úradu je preneseným výkonom štátnej správy (§117 ods. 1 stavebného zákona).

Vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni koná obec ako stavebný úrad, vykonáva štátnu správu v druhom stupni krajský stavebný úrad (§ 118 stavebného zákona).

Podľa § 140 stavebného zákona, na konanie podľa tohto zákona sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak (s odkazom na zákon č. zákon č. 71/1967 Z. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov).

Podľa § 9 ods. 1 správneho poriadku, zamestnanec je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom konania alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosť o jeho nepredpojatosti.

Účastník konania oznámi správnemu orgánu skutočností nasvedčujúce vylúčenie zamestnanca správneho orgánu (§9) len čo sa o nich dozvie (§10 správneho poriadku).

Podľa § 12 ods. 2 správneho poriadku, proti rozhodnutiu o vylúčení zamestnanca správneho orgánu z konania, nemožno podať samostatné odvolanie.

O vylúčení zamestnanca rozhoduje správny orgán rozhodnutím (§ 46 správneho poriadku), len ak dal naň podnet účastník konania, oznámením skutočností nasvedčujúcich

vylúčenie zamestnanca správneho orgánu (pozri ustanovenie § 10 citovaného zákona), **ktoré musí mať náležitosti v zmysle § 47 zákona o správnom konaní.**

Podľa § 250i ods. 3 O.s.p. pri preskúvaní zákonnosti a postupu správneho orgánu súd prihliadne len na tie vady konania pred správnym orgánom, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj konanie orgánu, ktoré predchádza vydaniu rozhodnutia. Ak zistí, že v postupe orgánu vzniklo procesné pochybenie, skúma či toto procesné pochybenie je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 118 zákona č. 50/1976 Zb. vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni koná obec ako stavebný úrad, vykonáva štátnu správu v druhom stupni krajský stavebný úrad.

S poukazom na vyššie citované ustanovenia správneho poriadku a stavebného zákona sa najvyšší súd nemôže stotožniť s názorom súdu prvého stupňa v tom, že list starostu Obce B. M. zo dňa 18.09.2008 zodpovedá zákonu. Zákonná právna úprava jednoznačne definuje kritéria a postup pri vylúčení zamestnancov správneho orgánu, ktorým list starostu obce nezodpovedá keďže nemá požadované zákonné náležitosti, ale najmä rozhodovanie o námietke zaujatosti zamestnanca obecného úradu do kompetencie starostu v stavebných veciach nepatrí. Pretože ani nadriadený správny orgán, ktorý mal o námietke zaujatosti rozhodnúť uvedený nedostatok neodstránil, senát najvyššieho súdu uvedené vyhodnotil ako vadu, ktorá môže mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250j ods. 2 písm. e/ O.s.p.).

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 220 O.s.p. v spojení s ustanovením § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že rozhodnutie žalovaného a prvostupňového správneho orgánu zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

O trovách konania najvyšší súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešným žalobcom 1, 2 priznal ich náhradu vyplývajúcu zo súdneho spisu v sume 132 € (súdny poplatok za žalobu a odvolanie). Náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia súd žalobcom nepriznal z dôvodu, že ich výška v lehote podľa § 151 O.s.p. nebola vyčíslená.

Najvyšší súd náhradu trov konania nepriznal ani Ing. Z. B. z dôvodu, že podľa piatej časti O.s.p. (Správne súdnictvo), druhej hlavy („Rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov“) možno priznať náhradu trov konania len úspešnému žalobcovi (§ 250k O.s.p.). Menovaná žalobkyňou v tomto súdnom konaní nie je.

Poučenie : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok **nie je** prípustný.

V Bratislave dňa 02. júna 2011

JUDr. Jana Zemková PhD.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Emília Čičková